

OPPILAS

Tehtävä 3. Kivikautisen Hedenhösin perheen aika

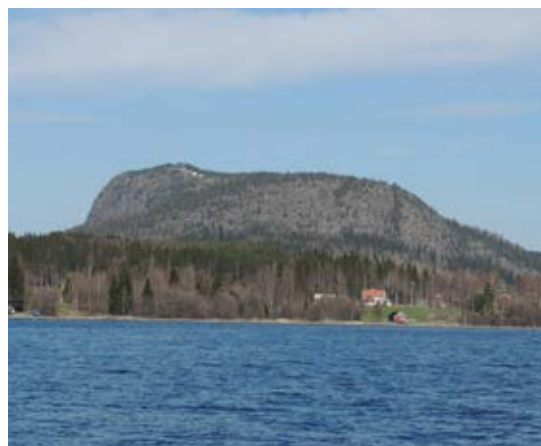
Tehtävä 1. Ihmiset jääkauden aikana ja sen jälkeen

Fakta. Yksi maailman korkeimmista mitatuista muinaisista rantaviivoista sijaitsee Skulebergetillä 286 metriä merenpinnan yläpuolella. Rantalinja oli 10 000 vuotta sitten Skulebergetin nykyisen huipun kohdalla. Maa kohoaa tällä hetkellä kahdeksan millimetriä vuodessa.

Skulebergetin Kungsgrottan-luola on 185 metriä nykyisen rantaviivan yläpuolella. Vuoren ulkonemalta noin 15 metriä luolan alapuolelta (eli 170 metrin korkeudelta) löydettiin muutama vuosi sitten kvartsin jäämiä, mikä todistaa muinaisten ihmisten oleskelleen alueella. Siispä ihmisiä asui Ruotsin Ångermanlandin rannikolla jo niihin aikoihin.

Miettimistä ryhmässä!

- Minkä takia ihmiset oleskelivät tällä alueella niihin aikoihin? Millä he elivät?
- Mitä tiedätte muista ihmisasutuksen jäljistä Skandinavian pohjoisosien jäätiköitymisen ajalta? Milloin aikaisintaan ihmiset elivät tällä alueella?

Kuva: Thomas Birkö

Kaksi näkymää Skulebergetistä. Valkoinen nuoli osoittaa Kungsgrottan-luolaan.

OPPILAS

Tehtävä 3. Kivikautisen Hedenhösin perheen aika

Tehtävä 2. Susiluola

Lukekaa **faktalehti I15!**

Tutkikaa oikeanpuoleista karttaa ja alhaalla olevaa kasvillisuuskarttaa.

Miettimistä ryhmässä!

- Ketkä asuivat täällä ja millä he elivät?
- Minkä takia ihmiset oleskelivat tällä alueella niihin aikoihin? Millä he elivät?
- Minkälainen oli ilmasto ja miltä luonto näytti?

Lehtimetsä = vaaleanvihreä,
havumetsä = tummanvihreä,
koivumetsä = keltainen,
tundra = beige

Jäätikön, meren ja kasvillisuusvyöhykkeiden levinneisyys Eem-interglasialia seuranneissa tärkeissä vaiheissa. Kartat ovat osittain hypoteettisia, koska useimmista vaiheista ei ole saatavilla riittävästi tietoa. Viimeisen kartan osoittaman tilanteen jälkeen mannerjäätikkö laajeni suurimmilleen. (M49)

Kuvat teoksesta
"Hav och kust" ISBN
91-87760-13-4 Bra
Böckers bokförlag

OPPILAS

Tehtävä 3. Kivikautisen Hedenhösin perheen aika

Tehtävä 3.
Susiluola, 2. osa

Laatikaa & esitelkää

Laatikaa kolmiulotteinen malli Susiluolasta ja sen lähiympäristöstä.
Kertokaa ihmisistä, jotka oleskelivat tässä ilmastossa ja millä he elivät!

Botnia-Atlantica

EUROPEISKA UNIONEN
Europetska regionala
utvecklingsfonden

Gränsöverskridande samarbete över fjäll och hav
Meret, vuoret ja rajat ylittävä yhteistyö
Grenseoverskridende samarbeid over fjell og hav
Cross-border cooperation over mountain and sea

www.botnia-atlantica.eu

OPPILAS

Tehtävä 3. Kivikautisen Hedenhösin perheen aika

Tehtävä 4. Mammutit

Laatkaa & esitelkää

Etsikää lisää tietoa jääkauden aikaisesta elämästä ja silloisista eläimistä.
Mitä Susiluolassa oleskelleet ihmiset ovat voineet metsästää mammuttien lisäksi?

Faktalehti
Käyttäkää **faktalehteä I 14.**